

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui   2018-   Nr. (1.39 E) 7R-
Augustinui Normantui   I 2018-06-25   Nr. 4D-2018/1-380/3D-1749

Kopija
Kalėjimų departamentui prie
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos

X   2018-07-23   prašymą
Kauno tardymo izoliatorius

DĖL SEIMO KONTROLIERIAUS PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2017 m. birželio 22 d. pažymoje Nr. 4D-2018/1-380 „Dėl X skundo prieš Lukiškių tardymo izoliatorių-kalėjimą“ pateiktas rekomendacijas, visų pirma norėtų atkreipti dėmesį, kad dėl šiame rašte toliau nurodytų priežasčių, daiktų ir reikmenų, kuriuos leidžiama perduoti suimtiesiems (nuteistiesiems) ir daiktų ir reikmenų, kuriuos jiems leidžiama įsigyti tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje) sąrašai negali būti tapatūs.

Informuojame, kad įstatymų leidėjas yra nustatęs trumpą ir baigtinį daiktų ir reikmenų, kuriuos leidžiama perduoti suimtiesiems (nuteistiesiems) sąrašą. Pažymėtina kad suimtiesiems (nuteistiesiems) gali būti perduoti tik šie daiktai: elektros prietaisai, drabužiai, avalynė, patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), informacijos laikmena, rankinis arba stalinis laikrodis, pagamintas ne iš brangiųjų metalų, taksofono kortelė, spauda, vokai, pašto ženklai ir rašymo popierius. Be to, įstatyme griežtai apribotas kai kurių iš nurodytų daiktų perdavimo intensyvumas (suimtiesiems – kartą per tris mėnesius, nuteistiesiems – kartą per šešis mėnesius).

Atkreiptinas dėmesys, kad laisvės atėmimo įstaigos administracija privalo nuodugniai patikrinti, ar suimtiesiems (nuteistiesiems) perduodamuose daiktuose nėra įmontuotų ar kitaip paslėptų jiems draudžiamų turėti daiktų (narkotinių ir psichiką veikiančių medžiagų, ryšio palaikymo priemonių, daiktų, kuriais galima sužaloti kitus asmenis ir pan.). Todėl tuo atveju, jei suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų perduoti daiktų sąrašas būtų plečiamas, neišvengiamai padidėtų laisvės atėmimo įstaigų personalo darbo laiko sąnaudos, kurias reikėtų skirti šių daiktų patikrai, kas *inter alia* tik sumažintų suimtųjų (nuteistųjų) tiesioginei priežiūrai vykdyti skiriamą laiką.

Pastebėtina ir tai, kad suėmimo ir laisvės atėmimo bausmės vykdymas savaime suponuoja tam tikrų laisvės atėmimo įstaigose laikomų asmenų teisių suvaržymus, sąlygojančius įvairius nepatogumus, kuriuos minėti asmenys neišvengiamai patiria dėl su jų teisiniu statusu susijusių apribojimų ir draudimų taikymu. Tačiau pabrėžtina, kad valstybei kyla pareiga, visų pirma, užtikrinti saugias suėmimo vykdymo ir laisvės atėmimo bausmės atlikimo sąlygas, laisvės atėmimo įstaigose

laikomiems asmenims taikomų apribojimų ir draudimų laikymąsi, užkardyti teisės pažeidimus. Todėl manytina, kad šie apribojimai yra nustatyti pagrįstai ir jie yra proporcingi.

Taip pat informuojame, kad daiktai, kuriuos suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiama įsigyti laisvės atėmimo įstaigose veikiančiose parduotuvėse, nėra papildomai tikrinami, todėl šių daiktų sąrašas objektyviai gali būti (yra) ženkliai platesnis. Taigi, visus kitus būtinus daiktus, kurių suimtiesiems (nuteistiesiems) nėra galimybių perduoti, jie turi teisę nusipirkti (įskaitant ir reikmenis, skirtas kitiems daiktams susidėti: lagaminus, krepšius, kuprines).

Siekiant sudaryti palankesnes galimybes suimtiesiems (nuteistiesiems) patiems įsigyti jiems reikiamus daiktus, laisvės atėmimo įstaigose palaipsniui pereinama prie lankstesnės suimtųjų (nuteistųjų) apiprekinimo sistemos. Pavyzdžiui, atsisakydamas ilgalaikių parduotuvių patalpų nuomos sutarčių, pagal kurias įstaigos administracijai iki šiol buvo sudėtinga įtakoti šiose parduotuvėse parduodamų prekių asortimentą, praktikos, nuo 2018 m. liepos 16 d. Kauno tardymo izoliatorius sudarė bendradarbiavimo sutartį su nauju tiekėju, kuris suimtuosius (nuteistuosius) aprūpina jiems reikalingomis prekėmis žemesnėmis, nei iki šiol, kainomis ir pagal ženkliai platesnį asortimentą. Pasibaigus šiuo metu galiojančioms sutartims, prie tokios sistemos palaipsniui pereis ir kitos laisvės atėmimo vietų įstaigos.

Be to, siekiant įgyvendinti priemones, užtikrinančias elementarios tvarkos suimtųjų (nuteistųjų) gyvenamosiose patalpose palaikymą, planuojama, kad lagaminus, krepšius ir kuprines nuteistieji (suimtieji) su savimi galėtų turėti tik atvykdami į laisvės atėmimo įstaigą ir iš jos išvykdami, o jiems esant tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje), minėti daiktai būtų saugomi įstaigos sandėlyje. Tam, kad minėti asmenys turėtų pakankamai vietos tvarkingai laikyti savo asmeninius daiktus, turės būti sudaromos atitinkamos sąlygos, svarstoma galimybė juos aprūpinti specialiomis daiktadėžėmis. Pažymėtina, kad šiuo metu yra peržiūrimi suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų sąrašai. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos inicijuojami pakeitimai jau pateikti įvertinti Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, o juos patvirtinti tikimasi iki 2018 m. rugsėjo 1 d.

Apibendrinant pažymėtina, kad suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų perduoti daiktų sąrašo plėtra neišvengiamai būtų susijusi su laisvės atėmimo įstaigų galimybių tinkamai užtikrinti valstybės joms pavestų funkcijų vykdymą sumažėjimu, kiti galimi įvardijamos problemos sprendiniai (pavyzdžiui, papildomo personalo, kuriam būtų pavesta vykdyti iš esmės su suėmimo ir bausmių vykdymu nesusijusias funkcijas, įdarbinimas) būtų akivaizdžiai neproporcingi, o galimybių laisvės atėmimo įstaigoje laikomiems asmenims perduoti lagaminus ribojimas, kai jie turi teisę lagaminus įsigyti patys, nelaikytinas kaip nors pažeidžiančiu pamatines žmogaus teises. Atsižvelgiant į tai, kad siūlyti įstatymų leidėjui papildyti suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų perduoti daiktų sąrašą būtų neracionalu, organizacinėmis priemonėmis bus sudaromos palankesnės sąlygos suimtiesiems (nuteistiesiems) įsigyti visų jiems reikalingų daiktų.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius